Čtvrtletní přehled za leden až březen 2011

Zahraniční obchod České republiky

Podle předběžných údajů Českého statistického úřadu (vč. dopočtů)**, dosáhl v prvním čtvrtletí roku 2011 obrat zahraničního obchodu v běžných cenách 1 353,0 mld. Kč**, čímž se v meziročním srovnání zvýšil o 243,7 mld. Kč, tj. o 22,0 %. Struktura tohoto nárůstu znamenala změnu poměru mezi vývozem a dovozem, když oproti podílu 52,1 % v prvním čtvrtletí 2010 se snížil podíl exportu ve stejném období roku 2011 na 52,0 %, tj. o 0,1 procentního bodu, přičemž krytí dovozu vývozem meziročně kleslo o 0,8 bodu na 108,1 %.

Ve vývozu za leden až březen 2011 registrovaly meziroční zvýšení obě hlavní agregované zbožové skupiny. Export **primárních výrobků** (kategorie 0-4) narostl o 12,7 mld. Kč při indexu 120,7 **a vývoz zpracovatelských výrobků** (skupiny 5-8) se zvýšil o 111,6 mld. Kč s indexem 121,6.

V dovozu za první čtvrtletí roku 2011 vykázaly primární výrobky meziroční růst (25,1 mld. Kč, index 126,2) a **zpracovatelské výrobky zaznamenaly meziroční zvýšení** (93,7 mld. Kč s indexem 121,6).

V prvním čtvrtletí roku 2011 narostl meziročně celkový dovoz o 22,4 % a vývoz o 21,6 %, přičemž v meziročním srovnání se zvýšilo **bilanční aktivum** o 5,6 mld. Kč na celkových **52,9 mld. Kč**.

Vývoz podle skupin zemí a jednotlivých měsíců 1. čtvrtletí 2011

(v mil. Kč, běžné ceny)

Skupina zemí, země	*Leden*		*Únor*		*Březen*	
	2011	*2011 v % 2010*	*2011*	*2011 v % 2010*	*2011*	*2011 v % 2010*
Celkový vývoz ČR	**224 665**	**128,8**	**219 399**	**119,0**	**258 905**	**117,9**
v tom:						
Země s vyspělou ekonomikou	**204 247**	**127,9**	**199 179**	**118,7**	**233 655**	**118,0**
v tom: EU 27	189 343	126,8	185 367	118,5	216 702	117,7
ostatní země	14 904	143,3	13 812	122,1	16 953	123,2
Rozvojové země	**9 260**	**132,3**	**7 824**	**105,0**	**9 322**	**97,3**
Evropské země s přechodovou ekonomikou	**1 379**	**126,2**	**1 525**	**112,1**	**2 300**	**144,4**
Společenství nezávislých států	**7 482**	**147,5**	**8 649**	**146,0**	**10 776**	**133,8**
Ostatní země [1)]	**2 176**	**154,5**	**2 095**	**120,1**	**2 672**	**114,1**
Nespecifikováno	**121**	**137,5**	**126**	**168,0**	**181**	**186,6**
Z úhrnu obchod se zeměmi OECD	**198 040**	**127,9**	**192 432**	**118,4**	**226 266**	**118,3**

1) Čína, Severní Korea, Kuba, Laos, Mongolsko, Vietnam

Poznámka: Veškeré údaje v tabulkách jsou zpracovány z hodnot v korunách a následně zaokrouhleny na tisíce resp. miliony. Z tohoto důvodu nemusí plně souhlasit součet částí celku s celkovým údajem a mohou se vyskytnout i drobné diference.

Celkový vývoz v prvním čtvrtletí 2011 v relativní úrovni zaznamenal v lednu index 128,8, poté se v únoru snížil na index 119,0 a v březnu dále poklesl na index 117,9. V absolutní úrovni byl nejvyšší vývoz realizován v březnu částkou 258,9 mld. Kč, když nejnižší hodnotová úroveň exportu byla zaznamenána v únoru v rozsahu 219,4 mld. Kč.

Země s vyspělou ekonomikou opisovaly v relativní úrovni do jisté míry vývoj celkového vývozu. V podobném trendu na ně navazoval i export do Evropské unie, přičemž ostatní země s vyspělou ekonomikou vykázaly vyšší meziroční relativní vývoj než země EU. Nejvyšší hodnotové úrovně exportu do zemí s vyspělou ekonomikou bylo dosaženo v březnu, a to v rozsahu 233,7 mld. Kč, přičemž třetí měsíc prvního čtvrtletí byl v absolutní rovině nejvíce úspěšným pro český vývoz, jak do zemí Evropské unie, tak i do ostatních zemí s vyspělou ekonomikou.

Do rozvojových zemí vývoz registroval meziročně nejvyšší relativní úroveň v lednu (index 132,3), zatímco měsíc únor meziročně narostl na index 105,0 a březen meziročně poklesl na index 97,3. V absolutní rovině měl export do této teritoriální oblasti kolísavý trend při nejvyšší hodnotě v březnu s částkou 9,3 mld. Kč a nejnižší pak v únoru v rozsahu 7,8 mld. Kč.

Vývoz do evropských zemí s přechodovou ekonomikou dosáhl v meziročním relativním srovnání vyšší úrovně ve všech třech měsících. Největší hodnotovou úroveň český vývoz do uvedené teritoriální relace přitom zaznamenal v březnu, a to v částce 2,3 mld. Kč.

Export do **Společenství nezávislých států** vykázal meziroční relativní zvýšení ve všech třech měsících, přičemž nejvyšší nárůst zaznamenal v březnu s indexem 144,4. V absolutní úrovni však měl nepřetržitě stoupající trend, když nejvyšší částky dosáhl rovněž v březnu v rozsahu 10,8 mld. Kč.

Nejpříznivější meziroční relativní vývoj registroval v lednu **vývoz do ostatních zemí** (index 154,5). V absolutní úrovni však nezaznamenává vývoz do této skupiny zemí stále tolik potřebnou dynamiku s ohledem na existující bilanční deficit z obchodu s touto teritoriální oblastí.

Dovoz podle skupin zemí a jednotlivých měsíců 1. čtvrtletí 2011

(v mil. Kč, běžné ceny)

Skupina zemí, země	*Leden*		*Únor*		*Březen*	
	2011	*2011 v % 2010*	*2011*	*2011 v % 2010*	*2011*	*2011 v % 2010*
Celkový dovoz ČR	**207 206**	**130,3**	**205 413**	**121,1**	**237 416**	**117,4**
v tom:						
Země s vyspělou ekonomikou	**145 918**	125,9	**146 558**	**116,3**	**170 886**	**113,2**
v tom: EU 27	128 757	128,1	131 743	119,4	152 999	114,2
ostatní země	17 161	111,5	14 815	94,4	17 887	105,0
Rozvojové země	**15 056**	**120,9**	**14 393**	**120,6**	**17 537**	**117,9**
Evropské země s přechodovou ekonomikou	**668**	**220,5**	**709**	**210,4**	**864**	**147,2**
Společenství nezávislých států	**16 898**	**136,0**	**17 983**	**130,8**	**17 933**	**125,4**
Ostatní země [1)]	**28 066**	**161,3**	**25 150**	**148,0**	**29 497**	**143,1**
Nespecifikováno	**599**	**98,5**	**620**	**101,3**	**698**	**77,4**
Z úhrnu obchod se zeměmi OECD	**145 849**	**125,7**	**145 598**	**116,0**	**169 766**	**112,7**

1) Čína, Severní Korea, Kuba, Laos, Mongolsko, Vietnam

Dovoz v prvním čtvrtletí roku 2011 vykázal v meziročním relativním srovnání nejvyšší zvýšení v měsíci lednu, zatímco v březnu se zvýšil nejméně, a to na index 117,4. V hodnotové úrovni však import dosáhl nejvyšší částky rovněž v březnu, a to ve výši 237,4 mld. Kč.

Import ze zemí s vyspělou ekonomikou zaznamenal podobný vývoj jako celkový dovoz v meziročním relativním srovnání. V absolutním vyjádření však měl v jednotlivých měsících postupný rostoucí trend.

Dovoz z rozvojových zemí byl v meziročním relativním srovnání nejnižší v březnu (index 117,9), zatímco v lednu zaznamenal nejvyšší index v rozsahu 120,9. V absolutním vyjádření import vykázal nejvyšší hodnotu v březnu, když nejnižší dovoz byl realizován v únoru v částce 14,4 mld. Kč.

Dovoz z evropských zemí s přechodovou ekonomikou zaznamenal ve sledovaném období v relativní úrovni klesající meziroční vývoj, přičemž však v absolutním vyjádření vykázal stoupající tendenci, s nejvyšším importem v březnu, a to v částce 864 mil. Kč.

Import ze Společenství nezávislých států evidoval rovněž postupné meziroční relativní snížení od ledna do března. V hodnotové úrovni však byl největší dovoz z této relace realizován v únoru, a to v částce 18,0 mld. Kč.

I dovoz z ostatních zemí vykázal meziročně v relativní úrovni postupný pokles. V hodnotovém vyjádření byl však import nejvyšší v březnu, a to v rozsahu 29,5 mld. Kč (při meziročním poklesu v únoru oproti lednu).

Krytí dovozu vývozem

(v %)

Skupina zemí, země	*Leden*		*Únor*		*Březen*	
	2010	*2011*	*2010*	*2011*	*2010*	*2011*
Celkový zahraniční obchod ČR	**109,6**	**108,4**	**108,7**	**106,8**	**108,6**	**109,1**
v tom:						
Země s vyspělou ekonomikou	**137,8**	**140,0**	**133,1**	**135,9**	**131,1**	**136,7**
v tom: EU 27	148,6	147,1	141,8	140,7	137,5	141,6
ostatní země	67,6	86,8	72,1	93,2	80,8	94,8
Rozvojové země	**56,2**	**61,5**	**62,4**	**54,4**	**64,4**	**53,2**
Evropské země s přechodovou ekonomikou	**360,8**	**206,4**	**403,6**	**215,2**	**271,4**	**266,2**
Společenství nezávislých států	**40,8**	**44,3**	**43,1**	**48,1**	**56,3**	**60,1**
Ostatní země [1)]	**8,1**	**7,8**	**10,3**	**8,3**	**11,4**	**9,1**
Nespecifikováno	**14,5**	**20,2**	**12,2**	**20,3**	**10,8**	**25,9**
Z úhrnu obchod se zeměmi OECD	**133,4**	**135,8**	**129,5**	**132,2**	**127,0**	**133,3**

1) Čína, Severní Korea, Kuba, Laos, Mongolsko, Vietnam

Krytí dovozu vývozem vykázalo v meziročním srovnání méně příznivý výsledek v lednu a v únoru 2011, než v odpovídajícím období předcházejícího roku. V březnu však zaznamenalo meziroční nárůst o 0,5 bodu s indexem 109,1.

Země s vyspělou ekonomikou dosáhly meziročně lepšího výsledku ve všech třech sledovaných měsících. Příznivé poměry mezi dovozem a vývozem byly důsledkem zejména obchodních vztahů s Evropskou unií, na rozdíl od ostatních zemí s vyspělou ekonomikou, kde dovoz překračoval vývoz (i když méně než v roce 2010).

Nejlepší poměr krytí dovozu vývozem zaznamenaly **evropské země s přechodovou ekonomikou,** nicméně při kolísavém trendu, jak meziročně, tak i meziměsíčně (obrat s těmito zeměmi však přitom představoval za první čtvrtletí roku 2011 pouze 0,6 % celkového obratu českého zahraničního obchodu).

U zbývajících tří skupin zemí (rozvojových zemí, Společenství nezávislých států a ostatních zemí) bylo celkově krytí dovozu vývozem (i když při meziročním kolísání) realizováno na velmi nízké úrovni, u ostatních zemí pak dokonce nedostatečně.

Z naznačených relativních vztahů následně vychází bilanční vývoj (v hodnotové úrovni) s rozhodujícími partnerskými skupinami zemí, s nimiž ČR provádí zahraniční obchod:

Bilance zahraničního obchodu podle skupin zemí v jednotlivých měsících 1. čtvrtletí
(v mil. Kč, běžné ceny)

Skupina zemí, země	*Leden*		*Únor*		*Březen*	
	2010	*2011*	*2010*	*2011*	*2010*	*2011*
Celkový zahraniční obchod ČR	**15 332**	**17 459**	**14 682**	**13 986**	**17 317**	**21 489**
v tom:						
Země s vyspělou ekonomikou	**43 863**	**58 329**	**41 756**	**52 621**	**46 935**	**62 769**
v tom: EU 27	48 848	60 586	46 137	53 624	50 213	63 703
ostatní země	-4 985	-2 257	-4 380	-1 003	-3 280	-934
Rozvojové země	**-5 458**	**-5 796**	**-4 483**	**-6 569**	**-5 293**	**-8 215**
Evropské země s přechodovou ekonomikou	**790**	**711**	**1 023**	**816**	**1 007**	**1 436**
Společenství nezávislých států	**-7 357**	**-9 416**	**-7 828**	**-9 334**	**-6 251**	**-7 157**
Ostatní země [1)]	**-15 987**	**-25 890**	**-15 001**	**-23 055**	**-18 276**	**-26 825**
Nespecifikováno	**-520**	**-478**	**-537**	**-494**	**-805**	**-517**
Z úhrnu obchod se zeměmi OECD	**38 801**	**52 191**	**37 061**	**46 834**	**40 697**	**56 500**

1) Čína, Severní Korea, Kuba, Laos, Mongolsko, Vietnam

Zatímco bilance zahraničního obchodu zaznamenala v lednu a březnu prvního čtvrtletí roku 2011 meziročně vyšší hodnotový vývoj, v únoru vykázala meziroční pokles. V lednu dosáhlo aktivum hodnoty 17,5 mld. Kč, což znamenalo meziroční nárůst v rozsahu 2,1 mld. Kč, v únoru kladné saldo pokleslo na 14,0 mld. Kč při meziročním snížení o 0,7 mld. Kč, zatímco v březnu se kladné saldo opět meziročně zvýšilo, a to o 4,2 mld. Kč na 21,5 mld. Kč.

Značné bilanční aktivum bylo realizováno ve všech třech měsících **se zeměmi s vyspělou ekonomikou**. Rozhodující vliv na tento stav měly země Evropské unie, jejichž poměrně pozitivní vývoj snižovalo bilanční pasivum (při meziročním poklesu), které bylo evidováno ve všech třech měsících prvního čtvrtletí z obchodu s ostatními zeměmi s vyspělou ekonomikou.

Záporné saldo již dlouhodobě vyplývá **z obchodu s rozvojovými zeměmi,** když zaznamenalo ve všech sledovaných měsících meziroční nárůst, který byl nejvyšší v březnu.

Na druhé straně **z obchodu s evropskými zeměmi s přechodovou ekonomikou** vyplynulo ve všech třech měsících **aktivní saldo**, které však v únoru a březnu bylo meziročně nižší.

Bilanční zhoršení zaznamenal výsledek obchodu **se Společenstvím nezávislých států**, a to ve všech sledovaných měsících.

S ostatními zeměmi je dlouhodobě vykazován největší **bilanční deficit**, který se meziročně ve všech třech měsících dále podstatněji zvýšil.

Zahraniční obchod podle skupin zemí v 1. čtvrtletí celkem

(v mil. Kč, běžné ceny)

Skupina zemí, země	*Vývoz – leden až březen*			*Dovoz – leden až březen*		
	2010	*2011*	*2011 v % 2010*	*2010*	*2011*	*2011 v % 2010*
Celkový zahraniční obchod ČR	**578 325**	**702 968**	**121,6**	**530 993**	**650 034**	**122,4**
v tom:						
Země s vyspělou ekonomikou	**525 447**	**637 081**	**121,2**	**392 893**	**463 362**	**117,9**
v tom: EU 27	489 971	591 412	120,7	344 774	413 499	119,9
ostatní země	35 476	45 669	128,7	48 119	49 863	103,6
Rozvojové země	**24 027**	**26 405**	**109,9**	**39 261**	**46 986**	**119,7**
Evropské země s přechodovou ekonomikou	**4 046**	**5 204**	**128,6**	**1 226**	**2 240**	**182,7**
Společenství nezávislých států	**19 050**	**26 907**	**141,2**	**40 485**	**52 814**	**130,5**
Ostatní země [1)]	**5 495**	**6 943**	**126,4**	**55 006**	**82 714**	**150,4**
Nespecifikováno	**260**	**428**	**164,6**	**2 122**	**1 918**	**90,4**
Z úhrnu obchod se zeměmi OECD	**508 673**	**616 738**	**121,2**	**392 115**	**461 214**	**117,6**

1) Čína, Severní Korea, Kuba, Laos, Mongolsko, Vietnam

Celkový vývoz za leden až březen 2011 činil 703,0 mld. Kč, když meziročně narostl o 124,6 mld. Kč, tj. o 21,6 %. V dolarovém přepočtu se celkový vývoz zvýšil o 27,7 % a při vyjádření v euru zaznamenal nárůst o 28,9 %.

Vývoz za první čtvrtletí roku 2011 vykázal meziroční nárůst do všech hlavních skupin zemí. Podstatné meziroční hodnotové zvýšení vývozu bylo realizováno do zemí s vyspělou ekonomikou, a to o 111,6 mld. Kč při indexu 121,2. Rozhodující podíl na tomto nárůstu měly země Evropské unie, do nichž bylo meziročně vyvezeno více o 101,4 mld. Kč při indexu 120,7. Do ostatních zemí s vyspělou ekonomikou pak meziroční zvýšení českého vývozu znamenalo 10,2 mld. Kč a index 128,7. Meziroční zvýšení exportu do rozvojových zemí představovalo 2,4 mld. Kč s indexem 109,9, do evropských zemí s přechodovou ekonomikou o 1,2 mld. Kč (index 128,6), do Společenství nezávislých států meziroční nárůst znamenal 7,9 mld. Kč při indexu 141,2 a do ostatních zemí meziroční zvýšení vývozu vykázalo částku 1,4 mld. Kč s indexem 126,4.

Z jednotlivých zemí, které měly dlouhodoběji větší podíl na obratu českého zahraničního obchodu, byl relativní nárůst exportu (nad index 130) dosažen do Ruska (index 148,9), Turecka (index 146,4), Rumunska (index 142,4), Jižní Koreje (index 141,5), Švýcarska (index 136,8), Číny (index 135,2), Finska (index 134,8), Švédska (index 133,3) a Polska (index 131,0). Na druhé straně vývoz pod index 100,0 nebyl zaznamenán do žádného ze sledovaných významnějších teritorií.

Celkový dovoz v prvním čtvrtletí 2011 činil 650,0 mld. Kč, čímž se meziročně zvýšil o 119,0 mld. Kč, tj. o 22,4 %. V USD vykázal meziroční nárůst o 28,6 % a při vyjádření v euru zaznamenal zvýšení 29,9 %.

V meziročním srovnání se import zvýšil ze všech hlavních teritoriálních skupin. Nejvyšší meziroční absolutní nárůst byl realizován ze zemí s vyspělou ekonomikou, odkud se dovoz zvýšil o 70,5 mld. Kč při indexu 117,9, přičemž podíl na meziročním zvýšení dovozu měly jak země Evropské unie, a to v částce 68,7 mld. Kč s indexem 119,9, tak ostatní země s vyspělou ekonomikou, odkud import narostl o 1,7 mld. Kč při indexu 103,6. Import z rozvojových zemí vykázal zvýšení 7,7 mld. Kč (index 119,7), z evropských zemí s přechodovou ekonomikou o 1,0 mld. Kč (index 182,7), dovoz ze Společenství nezávislých států zaznamenal meziroční zvýšení o 12,3 mld. Kč s indexem 130,5 a import z ostatních zemí vykázal nárůst o 27,7 mld. Kč při indexu 150,4. Nespecifikovaný globál meziročně klesl o 204 mil. Kč s indexem 90,4.

Z jednotlivých zemí, které měly dlouhodoběji větší podíl na obratu českého zahraničního obchodu, relativní meziroční nárůst importu (nad index 130,0) byl zaznamenán z Rumunska (index 160,1), Ukrajiny (index 156,2), Číny (index 151,0), Turecka (index 140,7), Norska (index 132,0) a Slovenska (index 131,4). Naopak, pod index 100,0 byl realizován dovoz z USA (index 83,3), Thajska (index 96,2) a Japonska (index 96,3).

V teritoriální struktuře za leden až březen 2011 **ve vývozu** meziročně narostl podíl Společenství nezávislých států o 0,5 bodu na 3,8 % a nespecifikovaného globálu o 0,1 bodu na 0,1 % celkového českého vývozu. Na druhé straně svůj podíl snížily země s vyspělou ekonomikou o 0,3 bodu na 90,6 % a rozvojové země o 0,4 bodu na 3,8 % celkového českého vývozu. Evropské země s přechodovou ekonomikou stagnovaly na 0,7 % a ostatní země na 1,0 % celkového českého exportu.

Struktura a bilance zahraničního obchodu podle skupin zemí za 1. čtvrtletí celkem

Skupina zemí, země	*Struktura vývozu v %*		*Struktura dovozu v %*		*Bilance v mil. Kč*	
	1. - 3. 2010	*1. – 3. 2011*	*1. - 3. 2010*	*1. – 3. 2011*	*1. - 3. 2010*	*1. – 3. 2011*
Celkový zahraniční obchod ČR	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**47 332**	**52 934**
v tom:						
Země s vyspělou ekonomikou	**90,9**	**90,6**	**74,0**	**71,3**	**132 554**	**173 719**
v tom: EU 27	84,7	84,1	64,9	63,6	145 197	177 913
ostatní země	6,2	6,5	9,1	7,7	-12 643	-4 194
Rozvojové země	**4,2**	**3,8**	**7,4**	**7,2**	**-15 234**	**-20 581**
Evropské země s přechodovou ekonomikou	**0,7**	**0,7**	**0,2**	**0,3**	**2 820**	**2 964**
Společenství nezávislých států	**3,3**	**3,8**	**7,6**	**8,1**	**-21 435**	**-25 907**
Ostatní země [1)]	**1,0**	**1,0**	**10,4**	**12,7**	**-49 511**	**-75 771**
Nespecifikováno	**0,0**	**0,1**	**0,4**	**0,3**	**-1 862**	**-1 490**
Z úhrnu obchod se zeměmi OECD	**88,0**	**87,7**	**73,8**	**71,0**	**116 558**	**155 524**

1) Čína, Severní Korea, Kuba, Laos, Mongolsko, Vietnam

Na souhrnném českém dovozu meziročně klesla účast zemí s vyspělou ekonomikou o 2,7 bodu na 71,3 %, podíl rozvojových zemí se snížil na celkovém českém importu o 0,2 bodu na 7,2 % a nespecifikovaný globál poklesl o 0,1 bodu na 0,3 %. Účast zbývajících skupin zemí se meziročně na českém dovozu zvýšila, zejména pak ostatních zemí, a to o 2,3 bodu na 12,7 %.

Sousední země (Německo, Slovensko, Rakousko, Polsko) se v období leden až březen 2011 podílely na českém vývozu 51,8 % a na českém dovozu 41,2 %. Z jednotlivých zemí se na obratu českého zahraničního obchodu nejvíce účastnily: Německo se 29,3 % (nárůst proti průměru roku 2010 o 0,1 bodu) a Slovensko se 7,0 % (zvýšení meziročně o 0,2 bodu).

Zahraniční obchod podle zbožových skupin za 1. čtvrtletí celkem
(v mil. Kč, v %, běžné ceny)

Zbožová skupina SITC	*Vývoz – leden až březen*			*Dovoz – leden až březen*		
	2010	*2011*	*2011 v % 2010*	*2010*	*2011*	*2011 v % 2010*
0 až 9 zboží celkem	**578 325**	**702 968**	**121,6**	**530 993**	**650 034**	**122,4**
v tom:						
0 Potraviny a živá zvířata	18 628	22 365	120,1	27 000	29 497	109,2
1 Nápoje a tabák	3 839	3 858	100,5	3 041	3 397	111,7
2 Suroviny nepoživatelné, bez paliv	17 096	21 482	125,7	13 856	19 071	137,6
3 Minerální paliva a maziva	20 656	25 128	121,6	50 745	67 483	133,0
4 Živočišné a rostlinné oleje a tuky	1 012	1 085	107,2	967	1 253	129,6
5 Chemikálie	37 211	45 519	122,3	59 270	74 764	126,1
6 Průmyslové zboží podle druhu materiálu	100 599	123 767	123,0	96 056	121 351	126,3
7 Stroje a dopravní prostředky	313 195	383 181	122,3	222 158	267 440	120,4
8 Různé hotové výrobky	65 498	75 687	115,6	57 246	64 889	113,4
9 Nespecifikováno	591	896	151,6	654	889	135,9

V exportu za leden až březen 2011 zaznamenaly všechny zbožové skupiny meziroční nárůst. Největší meziroční hodnotové zvýšení registrovaly stroje a dopravní prostředky v částce 70,0 mld. Kč s indexem 122,3. S podstatně menším zvýšením následovalo průmyslové zboží podle druhu materiálu v rozsahu 23,2 mld. Kč (index 123,0), různé hotové výrobky v částce 10,2 mld. Kč s indexem 115,6, chemikálie v sumě 8,3 mld. Kč (index 122,3), minerální paliva a maziva v rozsahu 4,5 mld. Kč (index 121,6), suroviny nepoživatelné, bez paliv v částce 4,4 mld. Kč (index 125,7) a potraviny a živá zvířata v rozsahu 3,7 mld. Kč s indexem 120,1. U zbývajících zbožových skupin se meziroční nárůst pohyboval od 19 do 305 mil. Kč. Z hodnotově významnějších položek SITC se v relativním vyjádření meziročně zvýšilo (nad 130 %) železo a ocel s nárůstem na 138,0 % a zařízení k telekomunikaci a záznamu a reprodukci zvuku (index 131,4). Největší meziroční absolutní zvýšení vývozu pak bylo realizováno silničními vozidly v částce 17,8 mld. Kč.

V celkovém importu za leden až březen 2011 registrovaly meziroční nárůst všechny zbožové skupiny. Největší hodnotové zvýšení vykázaly stroje a dopravní prostředky, a to o 45,3 mld. Kč, průmyslové zboží podle druhu materiálu o 25,3 mld. Kč, minerální paliva a maziva o 16,7 mld. Kč, chemikálie o 15,5 mld. Kč, různé hotové výrobky o 7,6 mld. Kč a suroviny nepoživatelné, bez paliv o 5,2 mld. Kč. Zbývající zbožové skupiny vykázaly meziroční nárůst v dovozu v rozsahu od 0,2 mld. Kč do 2,5 mld. Kč. I v dovozu evidovala relativní meziroční nárůst (nad 130 %) řada položek SITC. Z významnějších lze jmenovat železo a ocel (index 150,5), zařízení k telekomunikaci a záznamu a reprodukci zvuku (index 133,7) a topný plyn, zemní i průmyslově vyráběný (index 130,5). Největší meziroční absolutní nárůst byl realizován železem a ocelí (11,7 mld. Kč), kancelářskými stroji a zařízeními k automatickému zpracování dat o 10,6 mld. Kč a elektrickými zařízeními přístroji a spotřebiči o 10,4 mld. Kč.

Ve zbožové struktuře vývozu za leden až březen 2011 snížila v meziročním srovnání své postavení skupina nápojů a tabáku o 0,2 bodu na 0,5 %, různých hotových výrobků o 0,5 bodu na 10,8 % celkového českého vývozu. Meziročně na svém podílu

stagnoval nespecifikovaný globál, potraviny a živá zvířata, minerální paliva a maziva a živočišné a rostlinné oleje a tuky. Zbývající zbožové skupiny svou účast na celkovém českém vývozu meziročně zvýšily.

Struktura a bilance zahraničního obchodu podle zbožových skupin za 1. čtvrtletí celkem

(v %, mil. Kč, běžné ceny)

Zbožová skupina SITC	*Struktura vývozu v %*		*Struktura dovozu v %*		*Bilance v mil. Kč*	
	1. - 3. 2010	*1. – 3. 2011*	*1. - 3. 2010*	*1. – 3. 2011*	*1. - 3. 2010*	*1. – 3. 2011*
0 až 9 zboží celkem	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**47 332**	**52 934**
v tom:						
0 Potraviny a živá zvířata	3,2	3,2	5,1	4,5	-8 372	-7 132
1 Nápoje a tabák	0,7	0,5	0,6	0,5	798	461
2 Suroviny nepoživatelné, bez paliv	3,0	3,1	2,6	2,9	3 240	2 411
3 Minerální paliva a maziva	3,6	3,6	9,6	10,4	-30 089	-42 355
4 Živočišné a rostlinné oleje a tuky	0,2	0,2	0,2	0,2	45	-168
5 Chemikálie	6,4	6,5	11,2	11,5	-22 059	-29 245
6 Průmyslové zboží podle druhu materiálu	17,4	17,6	18,1	18,7	4 543	2 416
7 Stroje a dopravní prostředky	54,2	54,5	41,8	41,1	91 037	115 741
8 Různé hotové výrobky	11,3	10,8	10,8	10,0	8 252	10 798
9 Nespecifikováno	0,1	0,1	0,1	0,1	-63	7

V dovozu za první čtvrtletí roku 2011 meziročně klesl podíl různých hotových výrobků o 0,8 bodu na 10,0 %, potravin a živých zvířat o 0,6 bodu na 4,5 %, strojů a dopravních prostředků o 0,7 bodu na 41,1 % a nápojů a tabáku o 0,1 bod na 0,5 % celkového českého dovozu. Meziroční stagnaci evidovaly živočišné a rostlinné oleje a tuky a nespecifikovaný globál. Ostatní zbožové skupiny svou účast na celkovém českém dovozu meziročně zvýšily.

Zbožová struktura ZO podle hlavních trhů v 1. čtvrtletí 2011

Zbožová skupina SITC	*Vývoz do*					*Dovoz z*				
	VE	*PE*	*RZ*	*SNS*	*PSE*	*VE*	*PE*	*RZ*	*SNS*	*PSE*
0 až 9 zboží celkem	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
z toho:										
0 Potraviny a živá zvířata	3,3	6,0	1,6	1,8	1,5	5,6	4,3	5,5	0,2	0,9
1 Nápoje a tabák	0,6	0,4	0,1	0,4	0,1	0,7	2,3	0,4	0,1	0,0
2 Suroviny nepoživatelné, bez paliv	3,2	3,2	1,6	0,5	5,8	2,5	4,5	4,2	9,6	0,5
3 Minerální paliva a maziva	3,8	12,3	0,6	0,2	1,1	6,0	28,1	0,0	74,2	0,0
4 Živočišné a rostlinné oleje a tuky	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,9	0,0	0,1	0,0
5 Chemikálie	6,1	15,0	6,1	13,4	5,2	15,1	9,0	3,8	2,6	1,6
6 Průmyslové zboží podle druhu materiálu	17,8	18,5	17,6	14,7	14,9	23,0	30,7	8,8	8,3	5,7
7 Stroje a dopravní prostředky	54,0	38,9	62,9	61,1	60,2	36,8	10,2	65,3	4,2	76,7
8 Různé hotové výrobky	11,0	5,6	9,5	7,8	11,2	10,0	10,0	12,0	0,6	14,6
9 Nespecifikováno	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Poznámka: ***VE – země s vyspělou ekonomikou***
PE – evropské země s přechodovou ekonomikou
RZ – rozvojové země
SNS –společenství nezávislých států
PSE - ostatní země, tj. Čína, Severní Korea, Kuba, Laos, Mongolsko, Vietnam

Základní relativní poměry realizované zbožové struktury českého zahraničního obchodu se promítly i do složení vývozu a dovozu ve vztahu k jednotlivým hlavním trhům (i když s některými modifikacemi).

Zřetelně nejvyšší podíl **ve vývozu** do všech hlavních skupin zemí zaznamenaly stroje a dopravní prostředky a rovněž průmyslové zboží podle druhu materiálu. Nad 10 % podílu na celkovém exportu byl do příslušné teritoriální relace uskutečněn ještě vývoz chemikálií, a to do evropských zemí s přechodovou ekonomikou (15,0 %) a do SNS (13,4 %). Podíl nad 10 % zaznamenal také export různých hotových výrobků do zemí s vyspělou ekonomikou (11,0 %) a do ostatních zemí (11,2 %) a export minerálních paliv a maziv do evropských zemí s přechodovou ekonomikou (12,3 %).

Rovněž **ve struktuře českého dovozu** z jednotlivých hlavních skupin zemí registrovaly nejvyšší podíl stroje a dopravní prostředky, kromě SNS, kde jejich podíl evidoval pouze 4,2 % a evropských zemí s přechodovou ekonomikou, u nichž se jejich podíl realizoval ve výši 10,2 %. U ostatních zbožových skupin byla situace poněkud diverzifikovanější než ve vývozu. Vyšší podíl (nad 10 %) v dovozu ze zemí s vyspělou ekonomikou zaznamenaly chemikálie (15,1 %) a průmyslové zboží podle druhu materiálu (23,0 %). Ve zbožové struktuře importů z evropských zemí s přechodovou ekonomikou se podílově výrazněji uplatnilo průmyslové zboží podle druhu materiálu (30,7 %) a minerální paliva a maziva (28,1 %). V dovozu z rozvojových a z ostatních zemí vykázaly větší podíl rovněž různé hotové výrobky v úrovni 12,0 % a 14,6 %. Minerální paliva a maziva pak dominovala v importu z SNS, a to ve výši 74,2 %.

Celková obchodní bilance za leden až březen 2011 skončila aktivním saldem ve výši 52,9 mld. Kč, což bylo o 5,6 mld. Kč více než za stejné období roku 2010. Největší aktivum bylo realizováno v březnu (v částce 21,5 mld. Kč) a nejnižší kladné saldo pak bylo zaznamenáno v únoru v rozsahu 14,0 mld. Kč.

Bilanční aktivum vyjádřené za první čtvrtletí 2011 v amerických dolarech ve výši 2 972 mil. USD se meziročně zvýšilo o 441 mil. USD a kladné saldo vyjádřené v euru částkou 2 171 mil. EUR narostlo o 341 mil. EUR.

Z teritoriálního hlediska bylo za první čtvrtletí 2011 evidováno kladné saldo se dvěmi hlavními skupinami zemí. Se zeměmi s vyspělou ekonomikou v částce 173,7 mld. Kč při meziročním zvýšení aktiva o 41,2 mld. Kč. Na toto zlepšení měly vliv, jak země Evropské unie (zvýšením kladného salda o 32,7 mld. Kč), tak ostatní země s vyspělou ekonomikou, které vykázaly meziroční pokles pasiva o 8,4 mld. Kč. Evropské země s přechodovou ekonomikou zaznamenaly meziroční zvýšení kladného salda o 0,1 mld. Kč na celkové aktivum ve výši 3,0 mld. Kč. Naproti tomu pasivum z obchodu s rozvojovými zeměmi meziročně narostlo o 5,3 mld. Kč na 20,6 mld. Kč. Výrazný meziroční nárůst bilančního schodku vykázal obchod s ostatními zeměmi (a to o 26,3 mld. Kč na 75,8 mld. Kč v kumulaci za první čtvrtletí roku 2011). Rovněž se Společenstvím nezávislých států se pasivum meziročně zvýšilo, a to o 4,5 mld. Kč na 25,9 mld. Kč.

V poměru k jednotlivým zemím registrovala ČR za první čtvrtletí 2011 největší bilanční propad s Čínou (74,4 mld. Kč při meziročním zhoršení o 25,6 mld. Kč), Ruskem (18,5 mld. Kč, zvýšení pasiva o 1,5 mld. Kč) a Japonskem (10,9 mld. Kč, zlepšení o 0,6 mld. Kč). Naproti tomu nejvyšší aktivní bilanci vykázala Česká republika z obchodu s Německem (61,2 mld. Kč při meziročním zvýšení kladného salda o 14,9 mld. Kč), Slovenskem (23,9 mld. Kč, zvýšení aktiva o 2,3 mld. Kč), Velkou Británií (20,7 mld. Kč, zlepšení o 2,8 mld. Kč) a Francií (19,0 mld. Kč, zlepšení o 5,2 mld. Kč).

Z pohledu zbožové struktury bilanční aktivum meziročně nejvíce narostlo u strojů a dopravních prostředků (o 24,7 mld. Kč na 115,7 mld. Kč) a u různých hotových výrobků (o

2,5 mld. Kč na 10,8 mld. Kč) za tři měsíce roku 2011. Na druhé straně došlo k většímu meziročnímu snížení aktiva u zbožové skupiny průmyslového zboží podle druhu materiálu, a to o 2,1 mld. Kč na kladné saldo 2,4 mld. Kč, dále pak k značnějšímu nárůstu pasiva minerálních paliv a maziv o 12,3 mld. Kč na 42,4 mld. Kč a u chemikálií pasivní saldo narostlo o 7,2 mld. Kč na 29,2 mld. Kč. Potraviny a živá zvířata vykázala meziroční snížení pasiva o 1,2 mld. Kč. Zatímco nespecifikovaný globál přerostl z pasiva ve výši 63 mil. Kč na aktivum 7mil. Kč, dvě zbožové kategorie snížily meziročně svá kladná salda, a to: u nápojů a tabáku o 337 mil. Kč na 461 mil. Kč a u surovin nepoživatelných, bez paliv o 829 mil. Kč na 2,4 mld. Kč. Zbývající zbožová skupina (živočišné a rostlinné oleje a tuky) zaznamenala meziroční zhoršení bilance o 213 mil. Kč, když přerostla z kladného salda ve výši 45 mil. Kč na pasivum 168 mil. Kč.

Zbožové skupiny 1, 2, 6, 7, 8 a 9 vytvořily za období leden až březen 2011 společný přebytek ve výši 131,8 mld. Kč na rozdíl od skupin 0, 3, 4 a 5, které byly pasivní v celkové částce 78,9 mld. Kč.

Ke zlepšení obchodní bilance za leden až březen 2011 nejvíce přispěly bilančními přebytky (nad 4,0 mld. Kč) **tyto položky:** silniční vozidla (74,5 mld. Kč), stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu (15,5 mld. Kč), kovové výrobky (10,6 mld. Kč), různé výrobky (10,0 mld. Kč), kancelářské stroje a zařízení k automatickému zpracování dat (6,5 mld. Kč), výrobky z pryže (6,2 mld. Kč), nábytek a jeho díly (5,9 mld. Kč), strojní zařízení pro určitá odvětví průmyslu (5,4 mld. Kč), elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče (4,9 mld. Kč), ostatní dopravní a přepravní prostředky (4,7 mld. Kč) a výrobky z nekovových nerostů (4,4 mld. Kč).

Naopak, na bilančním schodku za první čtvrtletí 2011 se (nad 4,0 mld. Kč) **hlavně podílely:** ropa a ropné výrobky (25,6 mld. Kč), topný plyn, zemní i průmyslově vyráběný (21,0 mld. Kč), neželezné kovy (12,2 mld. Kč), léčiva a farmaceutické výrobky (12,0 mld. Kč), železo a ocel (7,7 mld. Kč), plasty v prvotní formě (5,4 mld. Kč), zelenina a ovoce (5,3 mld. Kč) a chemické prostředky a výrobky, j.n. (4,3 mld. Kč).

Vývozní **ceny** měřené výběrovým indexem (včetně kurzového pohybu) se za leden až únor 2011 oproti stejnému období roku 2010 v průměru zvýšily o 0,4 %, zatímco dovozní ceny narostly o 4,5 %. Směnná relace tak dosáhla hodnoty 96,1.

Vývozní ceny v lednu až únoru 2011 v průměru meziročně narostly u většiny evidovaných zbožových skupin. Z nich největší zvýšení vykázaly suroviny nepoživatelné, bez paliv, a to o 24,6 %. Naopak vyšší pokles (ze dvou skupin) zaznamenaly stroje a dopravní prostředky o 4,3 %.

U dovozních cen evidovala v průměru za leden až únor 2011 meziroční nárůst rovněž většina zbožových skupin, přičemž největší meziroční nárůst vykázaly suroviny nepoživatelné, bez paliv o 39,2 %. Dvě skupiny registrovaly pokles (větší snížení evidovaly různé hotové výrobky o 3,7 %).

PRAMEN: DATA ČSÚ A MPO ČR